

ANDRZEJ ŚWIĘCICKI, Ks. ZENON JANYSZEK,
Ks. ZYGMUNT PARUZEL, s. ŚWIĘTOSŁAWA SUŁKOWSKA

STATYSTYKA PRAKTYK I KATECHIZACJI W DIECEZJI CZĘSTOCHOWSKIEJ 1971 R. I 1972 R.

Opracowanie ma charakter socjograficzny. Obrazuje ono stan ilościowy ważniejszych praktyk religijnych ogółu ludności oraz uczęszczania na katechizację przez dzieci i młodzież. Całość została opracowana w podziale na powiaty. Przeprowadzony przez GUS w dniu 8 grudnia 1970 r. spis ludności pozwolił na ścisłe ustalenie liczby mieszkańców poszczególnych powiatów. Umożliwiło to porównanie liczby praktykujących z liczbą ludności, wśród której pracuje kościół diecezjalny. Powiązanie liczenia praktykujących ze spisem ludności stanowi podstawę do powtórzenia podobnych badań przy następnym spisie i dokładnego ilościowego zobrazowania zachodzących procesów, przy pomocy zewnętrznych, obiektywnie sprawdzonych wyznaczników religijności. Drugą korzyścią, jaką uzyskuje się przez zastosowanie wspomnianej metody, jest możliwość analizy struktury geograficznej praktyk w powiązaniu z wyznacznikami sytuacji gospodarczej, społecznej i kulturalnej, które są opracowywane w podziale na powiaty. Zgromadzone dane dają więc podstawę statystyczną do aktualnych i historycznych analiz wchodzących w zakres badań socjologii religii oraz pozwalają wyciągać wnioski niezbędne do racjonalnego kierowania pracą duszpasterską.

PRAKTYKI RELIGIJNE

Statystyka praktyk prezentowana w opracowaniu oparta została na następujących danych zebranych przy pomocy kwestionariusza wypełnionego przez księży proboszczów:

- liczba mszy św. przeznaczonych dla ogółu wiernych w niedzielę;
- liczba obecnych na niedzielnej mszy św.;
- liczba rozdanych komunii św. na niedzielnej mszy św.;
- liczba obecnych na odprawianych w niedzielę nabożeństwach dodatkowych.

Liczenie obecnych na mszy św. i nabożeństwach dodatkowych przeprowadzono w niedzielę w dniach 18. IV i 17 X 1971 r. we wszystkich kościołach i kaplicach diecezji. Badanie poprzedzone zostało odpowiednim zarządzeniem Biskupa Ordynariusza oraz szczegółowymi wyjaśnieniami i instruktażem na diecezjalnych zebraniach księży. Termin przeprowadzenia badania był tajemnicą i został podany wszystkim zainteresowanym w okresie nie przekraczającym 6 dni przed jego realizacją. Chciano w ten sposób uniknąć nawoływania do liczniejszego niż przeciętnie uczestnictwa we mszy św. Liczono wchodzących do kościoła osobno mężczyzn, osobno kobiety. Każdego wchodzącego uznano za uczestnika mszy św. Wyniki notowano na specjalnych formularzach — odrębnie dla każdej mszy św. i nabożeństwa. Całości obliczeń dokonali centralnie autorzy badania.

Na 259 jednostek duszpasterskich (parafii) nie uzyskano dokumentacji z 36 jednostek. Uczestniczących w praktykach religijnych w tych parafiach doszacowano biorąc pod uwagę liczbę ludności i średni arytmetyczny odsetek obecnych w sąsiednich parafiach.

Wyniki własnych badań terenowych porównano ze statystyką ludności opracowaną przez GUS na podstawie wspomnianego spisu ludności, w rozbiciu na powiaty, według stanu na 31 XII 1970 r. W przypadku, gdy granice parafii nie pokrywały się z granicami powiatu lub gdy obszar diecezji obejmował tylko część powiatu, opracowanie wyników w układzie obejmującym osobno obszar poszczególnych powiatów wymagało przeprowadzenia pewnych poprawek. Związane z tym przeliczenia dokonano proporcjonalnie do powierzchni objętej granicami powiatu lub diecezji.

Odsetki obecnych obliczano w stosunku do ogółu ludności, osobno dla mężczyzn a osobno dla kobiet oraz w stosunku do tzw. „zobowiązanych“. Za „zobowiązanych“ po odliczeniu dzieci i starców uznano 70% ogółu ludności. Ponieważ w Polsce brak jest ogólnej statystyki wyznaniowej, zrezygnowano ze stosowanego niekiedy odliczania osób nie ochrzczonych, przynależnych do innych wyznań chrześcijańskich oraz deklarujących się jako niewierzące. Za uwzględnieniem jako podstawy porównań całej ludności zamieszkałej na danym terenie przemawiało również mniemanie, że Kościół winien spełniać swą misję w stosunku do wszystkich ludzi. Szczegółowe wyniki podane są w tabelach 1—5 oraz na mapie.

Główne wnioski, jakie już obecnie można wyciągnąć ze sporządzonej statystyki praktyk dadzą się ująć w następujących punktach:

a) W 1971 r. w diecezji częstochowskiej w niedzielnej mszy św. brało udział 45,9% tzw. „zobowiązanych“. Odsetek można porównać z wynikami paru badań w innych diecezjach. Np. w diecezji warmińskiej we-

dług badań ks. W. Piwowarskiego z lat 1962—1966 odsetek dominicanos wynosił 39,5%, a w czterech parafiach diecezji lubelskiej badanych w latach 1967—1970 kształtował się w granicach 28,3—43,8%¹. W diecezji częstochowskiej uczestnictwo w niedzielnej mszy św. kształtuje się więc nieco lepiej. Porównanie to nie jest całkowicie ścisłe. Zachodzą pewne różnice w metodzie przeprowadzania wspomnianych badań. W diecezji częstochowskiej liczbę zobowiązanych ustalono odliczając od ogólnej liczby mieszkańców 30%, w badaniach zaś ks. Piwowarskiego ogólną liczbę mieszkańców pomniejszono o innowierców i osoby niewierzące a następnie odliczano tylko 25%. Różnice te w przybliżeniu równoważą się i nie wpływają na zasadniczą zmianę wyniku.

b) Feminizacja składu uczestników niedzielnej mszy św. jest w diecezji częstochowskiej stosunkowo wysoka. Na jednego obecnego mężczyznę przypadało 1,44 statystycznej kobiety. Podobny wskaźnik w diecezji warmińskiej kształtował się, jak można obliczyć na podstawie danych opublikowanych przez ks. Piwowarskiego² w wysokości 1,35. Skład uczestników dodatkowych nabożeństw wskazuje na jeszcze większą przewagę liczebną kobiet nad mężczyznami. W kwietniu odpowiedni wskaźnik wynosił ponad 3:1, a w październiku, w okresie bardziej popularnych nabożeństw różańcowych, na które uczęszcza prawie 4% tzw. zobowiązanych, wypadało 2,62 statystycznej kobiety na 1 mężczyznę.

Najostrzej różnica ilościowa pomiędzy praktykami kobiet i mężczyzn ujawnia się wówczas, gdy porównać liczby przystępujących do komunii św. w czasie niedzielnej mszy św. — wskaźnik 4,33 : 1.

Pomiędzy Zagłębiem a pozostałymi rejonami diecezji występują wyjątkowo duże różnice odsetka ludności uczestniczącej w niedzielnej mszy św., jak również we wszystkich pozostałych praktykach. Obrazuje to mapa praktyk. Wspomniane różnice są niewątpliwie związane z historią Zagłębia. Prezentowana w tym opracowaniu statystyka stanowi przyczynek do analizy skutków procesów gospodarczo-społecznych oraz stosowanych na tym terenie form duszpasterstwa.

KATECHIZACJA

Statystyka uczestniczących na katechizację w stosunku do ogólnej liczby uczniów, z uwzględnieniem wieku badanych nie była jeszcze w Polsce opracowywana w skali całej diecezji. Brak ogólnej statystyki podającej liczbę uczniów przy uwzględnieniu podziału na powiaty oraz równocześnie podziału według klas utrudniał takie porównanie i spowodował konieczność opracowania specjalnej metody liczenia.

¹) Ks. W. Piwowarski, *Praktyki religijne w diecezji warmińskiej*. ATK, Warszawa 1969, s. 128. Tenże, *Religijność wiejska w warunkach urbanizacji*, Bib. Więzi, Warszawa 1971, s. 183.

²) W. Piwowarski, *Praktyki religijne w diecezji warmińskiej*, s. 131.

Za podstawę do ustalenia liczby zobowiązanych do chodzenia na katechizację w poszczególnych klasach szkoły podstawowej i średniej, przyjęto liczbę przystępujących do pierwszej Komunii św. w odpowiednim roku poprzedzającym termin badania. Według informacji uzyskanych z Kurii Diecezjalnej, dotyczących wieku dominującej liczby dzieci przystępujących do pierwszej Komunii św., ustalono że uczniowie, którzy w czasie badań w 1971/72 r. szkolnym uczęszczali do klasy:

V szkoły podstawowej, przyjmowali pierwszą Komunię św. w 1968 r.

VIII szkoły podstawowej, przyjmowali pierwszą Komunię św. w 1965 r.

I szkoły ponadpodstawowej przyjmowali pierwszą Komunię św. w 1964 r.

II szkoły ponadpodstawowej przyjmowali pierwszą Komunię św. w 1963 r.

IV szkoły ponadpodstawowej przyjmowali pierwszą Komunię św. w 1961 r.

Drugoroczność, a niekiedy młodszy lub starszy od przeciętnego wiek przystępujących do pierwszej Komunii św. powodowały naszym zdaniem nieznaczne różnokierunkowe przesunięcia. Różnic tych nie uwzględniono w rachunku wobec braku materiałów do ustalenia ich wielkości. Liczbę przystępujących do pierwszej Komunii św. w podanych poprzednio, a wybranych do badania latach ustalono na podstawie znajdujących się w archiwum i materiałach Kurii sprawozdań, z poszczególnych parafii.

Liczbę uczniów poszczególnych rodzajów szkół i klas uczęszczających na katechizację uzyskano przy pomocy specjalnej wypełnionej przez księży proboszczów ankiety, rozesłanej na podstawie zarządzenia Biskupa Ordynariusza do wszystkich parafii. Na 259 jednostek duszpasterskich (parafii) wchodzących w skład diecezji, po ponagleniach, nie otrzymano 31 ankiet. Dane dla tych miejscowości doszacowano stosując analogiczną metodę, jak przy statystyce praktyk religijnych.

Za uczęszczających na katechizację uznano tych, którzy uczestniczyli przynajmniej w połowie przeprowadzonych dla nich spotkań. Całość materiału opracowano, tak jak poprzednio, w rozbiciu na powiaty. Różnice spowodowane odmiennością granic jednostek administracyjnych kościelnych i państwowych uwzględniono stosując analogiczne zasady, jak przy statystyce praktyk. Wśród tabel umieszczono również te, które pozwalały na zobrazowanie struktury ilościowej uczniów według rodzajów szkół na terenie diecezji.

Szczegółową statystykę podano w tabelach 6 i 7 oraz na osobnej mapie.

Główne wnioski, jakie już obecnie można wyciągnąć ze statystyki katechizacji ujęto w paru punktach:

a) Spośród tych, którzy odbyli inicjację pierwszokomunijną i których wobec tego można uważać za przygotowanych do świadomego wypełniania podstawowych obowiązków katolika, do końca szkoły podstawowej

uczęszcza na katechizację około 80%, w tym chłopców 76%, dziewcząt 84,5%. Mimo braku do porównań materiału z innych badań, można sądzić, że są to odsetki wysokie. Przy przejściu do szkoły ponadpodstawowej liczba uczęszczających na katechizację zarówno chłopców jak i dziewcząt spada poniżej połowy tych, którzy przed około 7 laty przystąpili do pierwszej Komunii św. Liczby dotyczące klasy IV szkół ponadpodstawowych są niskie — 22,4%. Płynie to jednak w znacznej mierze z faktu, że część młodzieży kończy naukę i zaczyna pracę po dwu lub trzyletniej zasadniczej szkole zawodowej.

b) Przewaga liczebna uczęszczających na katechizację po pierwszej Komunii św., przez okres nauki szkolnej dziewcząt w porównaniu z chłopcami jest nieznaczna. Nie przekracza ona stosunku 1,1 : 1. Wyjątek stanowi IV klasa szkoły ponadpodstawowej, gdzie występuje liczbowo większy wyznacznik — 1,17 : 1. Należy to tłumaczyć znacznie większym odsetkiem dziewcząt w czteroletnich liceach ogólnokształcących, a chłopców w dwu- i trzyletnich szkołach zawodowych. Feminizacja udziału w katechizacji jest więc znacznie mniejsza, niż feminizacja udziału w praktykach religijnych. Jedną z przyczyn tej lepszej sytuacji być może jest rozwój duszpasterstwa służby liturgicznej.

c) Różnice w ucześnieści na katechizację pomiędzy Zagłębiem a pozostałymi terenami diecezji istnieją, ale są znacznie mniejsze, niż różnice praktyk niedzielnych. Może to wskazywać, że wysiłek duszpasterski skierowany do młodego pokolenia wyrównuje częściowo nawarstwione w historii tego terenu trudności i zaniedbania.

d) Ogólna liczba katechizowanej w 1971/72 r. młodzieży — 203 tysiące — stanowi blisko połowę liczby uczestniczących w niedzielnych mszach św. — 423,7 tys. oraz 15,4% ogółu mieszkańców diecezji częstochowskiej.

Tab. 1

Ludność zamieszkała na terenie diecezji częstochowskiej oraz obecni na niedzielnej mszy św.

Teren	Liczba ludności wg stanu na 31.XII.1970 r.			Liczba obecnych na mszy św. w dn. 18. IV. 1971 r. i 17. X. 1971 r. (średnia arytmetyczna)		
	razem	mężczyzn	kobiet	razem	mężczyzn	kobiet
Diecezja częstochowska	1319600	636600	683000	423747	173484	250263
Miasta i powiaty leżące w całości na terenie diecezji						
m. Częstochowa	187800	88900	98900	76531	31406	45125
Częstochowa	115600	56700	58900	31267	12664	18603
Radomsko	136000	66200	69800	44886	18868	26018

Teren	Liczba ludności wg stanu na 31.XII.1970 r.			Liczba obecnych na mszy św. w dn. 18. IV. 1971 r. i 17. X. 1971 r. (średnia arytmetyczna)		
	razem	męż- czyzn	kobiet	razem	męż- czyzn	kobiet
Pajęczno	61100	29700	31400	22764	9870	12894
Wieluń	98200	47100	51000	44536	18513	26023
Wieruszów	31500	15000	16500	15990	6811	9179
Kłobuck	80200	38900	41300	37632	16440	21192
m. Będzin	42800	20500	22300	6755	2391	4364
Będzin	123800	60500	63300	34319	12652	21667
m. Dąbrowa Górnicza	61700	29900	31800	9590	3529	6061
Myszków	66800	32300	34500	20153	8416	11737
m. Sosnowiec	144700	69500	75200	29427	11418	18009
m. Zawiercie	39400	18600	20800	14247	5594	8653
Zawiercie	66700	32800	33900	10311	4197	6114
Powiaty leżące częściowo na terenie diecezji						
Piotrków Tryb.	48000	23000	25000	18701	7861	10840
Bełchatów	4200	2000	2200	1242	539	703
Ostrzeszów	6700	3000	3700	2890	1261	1629
Włoszczowa	1400	600	800	828	326	502
Tarnowskie Góry	3000	1400	1600	1678	728	950

Tab. 2.

Obecni na mszy św. w odsetkach ogółu ludności i w odsetkach zobowiązanych

Teren	Obecni w odsetkach					
	ogółu ludności			zobowiązanych (70% ogółu)		
	razem	męż- czyzn	kobiet	razem	męż- czyzn	kobiet
Diecezja częstochowska	32,1	27,3	36,7	45,9	38,9	52,3
Miasta i powiaty leżące na terenie diecezji						
m. Częstochowa	40,8	35,4	45,7	58,2	50,4	65,2
Częstochowa	27,—	22,3	31,6	38,6	31,8	45,2
Radomsko	33,—	28,5	37,3	47,1	40,7	53,3
Pajęczno	37,3	33,2	41,—	53,2	47,5	58,3
Wieluń	45,4	39,3	51,—	64,6	56,2	72,8
Wieruszów	50,7	45,4	55,6	72,5	65,—	79,4

Teren	Obecni w odsetkach					
	ogółu ludności			zobowiązanych 70% ogółu)		
	razem	męż- czyzn	kobiet	razem	męż- czyzn	kobiet
Kłobuck	46,9	42,3	52,—	67,—	60,—	73,3
m. Będzin	15,8	11,7	19,6	22,5	16,6	28,—
Będzin	27,7	20,9	34,2	39,7	30,—	48,8
m. Dąbrowa Górnicza	15,5	11,8	19,1	22,2	16,9	27,3
Myszków	30,2	26,1	34,—	43,1	37,2	48,6
m. Sosnowiec	20,3	16,5	24,—	29,—	23,5	34,3
m. Zawiercie	36,2	30,1	41,2	51,6	43,—	59,4
Zawiercie	15,5	13,—	18,1	22,1	18,3	25,8
Powiaty leżące częściowo na terenie diecezji						
Piotrków Tryb.	39,—	34,—	43,—	55,7	48,8	61,9
Bełchatów	29,6	27,—	32,—	42,3	38,5	45,7
Ostrzeszów	43,2	42,—	44,—	61,6	60,—	62,9
Włoszczowa	59,2	54,4	63,—	84,5	77,7	89,7
Tarnowskie Góry	55,9	52,—	56,—	79,9	75,1	84,4

Tab. 3

Msze św. i liczba zobowiązanych przypadająca na jedną mszę św.

Teren	Liczba mszy św. dla wiernych w niedzielę	Liczba mieszkańców zo- bowiązanych przypada- jąca na 1 mszę św.
Diecezja częstochowska	1141	810
Miasta i powiaty leżące w całoś- ci na terenie diecezji		
m. Częstochowa	155	848
Częstochowa	101	801
Radomsko	147	647
Pajęczno	55	778
Wieluń	117	588
Wieruszów	47	469
Kłobuck	87	645
m. Będzin	22	1362
Będzin	118	734
m. Dąbrowa Górnicza	31	1393
Myszków	54	660
m. Sosnowiec	72	1407

Teren	Liczba mszy św. dla wiernych w niedzielę	Liczba mieszkańców zo- bowiązanych przypada- jąca na 1 mszę św.
m. Zawiercie	15	1838
Zawiercie	53	881
Powiaty leżące częściowo na te- renie diecezji		
Piotrków Tryb.	47	715
Bełchatów	5	588
Ostrzeszów	7	670
Włoszczowa	3	327
Tarnowskie Góry	5	420

Tab. 4.

Rozdane w niedzielę komunie św.

Teren	Liczba rozdanych komunii św.					
	razem	męż- czyz- nom	kobie- tom	razem	męż- czyz- nom	kobie- tom
				na 1000 obecnych w kościele		
Diecezja częstochowska	40400	10537	29863	16	3	13
Miasta i powiaty leżące w całości na terenie diecezji						
m. Częstochowa	13391	3846	9545	57	9	46
Częstochowa	2443	725	1718	13	2	11
Radomsko	2333	532	1801	19	4	15
Pajęczno	2641	698	1943	9	2	7
Wieluń	2955	692	2263	15	3	12
Wieruszów	1029	247	782	15	3	12
Kłobuck	3169	901	2268	12	2	10
m. Będzin	594	103	491	1	—	1
Będzin	3852	838	3014	9	2	7
m. Dąbrowa Górnicza	748	128	620	13	2	11
Myszków	1068	277	791	19	4	15
m. Sosnowiec	2712	697	2015	11	2	9
m. Zawiercie	1143	216	927	12	3	9
Zawiercie	555	126	429	19	4	15
Powiaty leżące częściowo na terenie diecezji						
Piotrków Tryb.	1389	407	982	13	2	11
Bełchatów	80	22	58	15	3	12
Ostrzeszów	174	47	127	17	3	14
Włoszczowa	44	12	32	19	3	16
Tarnowskie Góry	80	23	57	20	3	17

Obecność w niedzielę na nabożeństwach dodatkowych w odsetkach
liczby tzw. zobowiązanych

Teren	Obecność w odsetkach zobowiązanych					
	w kwietniu			w październiku		
	razem	męż- czyzn	kobiet	razem	męż- czyzn	kobiet
Diecezja częstochowska	1,4	0,7	2,2	3,9	2,1	5,5
Miasta i powiaty leżące w całości na terenie diecezji						
m. Częstochowa	2,2	1,—	3,1	3,2	1,6	4,7
Częstochowa	1,1	0,5	1,5	3,3	1,8	4,7
Radomsko	1,2	0,6	1,8	3,6	1,7	5,3
Pajęczno	0,1	0,—	0,1	3,4	0,2	5,0
Wieluń	1,6	0,7	2,4	6,2	3,4	8,8
Wieruszów	3,7	1,8	5,5	8,5	3,9	12,8
Kłobuck	2,3	0,1	3,3	4,6	0,2	6,6
m. Będzin	0,—	0,—	0,—	0,1	0,—	0,1
Będzin	2,—	0,9	3,2	6,1	3,4	8,5
m. Dąbrowa Górnicza	0,1	0,—	0,1	0,1	0,—	0,1
Myszków	1,7	0,8	2,4	3,6	1,9	5,2
m. Sosnowiec	0,1	0,—	0,1	3,1	0,6	4,1
m. Zawiercie	0,2	0,1	2,3	3,7	0,2	5,0
Zawiercie	0,—	0,—	0,1	0,1	0,—	0,1
Powiaty leżące częściowo na terenie diecezji						
Piotrków Tryb.	0,1	0,1	0,2	7,—	4,5	9,3
Bełchatów	0,—	0,—	0,—	0,6	0,—	0,8
Ostrzeszów	0,—	0,—	0,—	5,5	0,3	7,2
Włoszczowa	5,9	3,—	8,1	21,2	9,—	30,4
Tarnowskie Góry	13,—	1,1	17,7	0,2	0,—	0,1

Uczestniczący w katechizacji w 1971/72 r. w odsejkach tych, którzy w odpowiednim roku przystąpili do pierwszej komunii św. wg klas.

Teren	Liczba tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w roku					Uczestniczący w katechizacji w odsejkach tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w podanych obok latach				
	1968	1965	1964	1963	1961	szkoła i klasa				
						V	VIII	I	II	IV
Diecezja częstochowska	25283	26679	26444	26028	26935	82,6	80,2	44,5	39,—	22,4
Miasta i powiaty leżące w całości na terenie diecezji										
m. Częstochowa	3567	3806	3571	3754	3729	82,9	84,4	67,2	54,4	29,4
Częstochowa	2438	2549	2419	2544	2490	87,8	86,2	38,7	31,1	18,5
Radomsko	2417	2826	2899	2813	2965	98,9	87,—	50,3	45,1	29,3
Pajęczno	1228	1201	1217	1188	1292	97,8	92,—	40,9	32,9	25,1
Wieluń	2148	2223	2111	2302	2192	89,3	87,1	37,6	33,5	23,—
Wieruszów	660	636	600	610	636	79,3	80,4	56,2	54,3	26,8
Kłobuck	1803	1883	1912	1843	1903	96,5	93,1	30,9	25,8	13,3
m. Będzin	620	775	754	514	845	53,—	47,5	41,4	56,5	22,6
Będzin	2772	2749	2825	2767	2744	71,1	77,5	44,2	41,6	21,7
m. Dąbrowa Górnicza	961	1188	1150	1131	1149	84,9	74,3	38,5	30,1	23,3
Myszków	1491	1360	1263	1249	1262	70,7	78,—	44,1	38,5	17,3
m. Sosnowiec	2078	2347	2580	2398	2391	60,—	48,—	28,7	27,9	14,3

Teren	Liczba tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w roku					Uczestniczący w katechizacji w odsetkach tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w podanych obok latach				
	1968	1965	1964	1963	1961	szkoła i klasa		ponadpodstawowa		
						podstawowa				
						V	VIII	I	II	IV
m. Zawiercie	632	688	718	641	732	72,5	71,—	52,—	50,3	19,—
Zawiercie	1129	1121	1097	1077	1147	57,9	76,3	48,8	41,—	21,7
Powiaty leżące częściowo na terenie diecezji										
Piotrków Trybunalski	940	1001	997	993	1103	111,9	101,2	40,8	34,7	25,2
Bełchatów	103	106	112	86	119	53,3	48,2	16,1	14,—	b.d.
Ostrzeszów	235	149	153	161	171	69,—	97,4	68,7	59,7	45,7
Włoszczowa	11	18	23	16	15	91,—	111,2	b.d.	b.d.	b.d.
Tarnowskie Góry	50	53	43	41	50	92,—	98,2	65,2	29,3	14,—

Uczestniczący w katechizacji w 1971/72 r. w odsetkach tych, którzy w odpowiednim roku przystąpili do pierwszej komunii św. wg klas.

Teren	Liczba tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w roku					Uczestniczący w katechizacji w odsetkach tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w podanych obok latach				
	1968	1965	1964	1963	1961	szkoła i klasa		I	II	IV
						podstawowa	ponadpodstawowa			
					V	VIII				
Diecezja częstochowska	13076	13563	13350	13204	13536	80,9	76,—	45,1	38,—	20,7
Miasta i powiaty leżące w całości na terenie diecezji										
m. Częstochowa	1849	1999	1839	1873	1908	80,2	78,3	68,4	67,2	27,5
Częstochowa	1253	1289	1234	1261	1235	87,2	79,5	46,7	36,—	19,5
Radomsko	1232	1438	1472	1429	1478	98,2	86,2	48,4	39,2	24,1
Pajęczno	627	605	611	596	661	99,7	88,3	38,3	27,4	19,9
Wieluń	1134	1121	1065	1143	1047	84,7	84,7	34,1	29,3	20,7
Wieruszów	332	327	301	336	321	77,2	75,3	53,2	49,8	20,6
Kłobuck	965	977	974	941	957	95,—	86,6	33,9	29,2	17,4
m. Będzin	312	376	365	205	441	53,3	41,—	46,9	75,7	19,6
Będzin	1404	1389	1408	1463	1344	70,2	72,2	45,9	41,9	23,5
m. Dąbrowa Górnicza	459	599	586	617	586	91,6	72,2	35,9	24,4	21,2
Myszków	758	670	637	626	614	71,8	76,3	43,8	35,4	15,8
m. Sosnowiec	1115	1154	1275	1205	1245	54,7	46,5	32,6	36,8	12,8

chłopcy

Teren	Liczba tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w roku					Uczestniczący w katechizacji w odsetkach tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w podanych obok latach				
	1968	1965	1964	1963	1961	szkoła i klasa		ponadpodstawowa		
						podstawowa				
						V	VIII	I	II	IV
m. Zawiercie	345	352	369	328	351	64,4	63,4	43,9	35,7	16,—
Zawiercie	565	592	565	539	600	68,5	64,4	50,7	47,9	20,4
Powiaty leżące częściowo na terenie diecezji										
Piotrków Trybunalski	528	516	489	495	566	108,2	93,7	30,1	24,7	17,2
Bełchatów	52	47	58	40	62	52,—	49,—	7,—	9,—	b.d.
Ostrzeszów	112	70	78	79	87	63,4	108,6	62,9	63,5	46,—
Włoszczowa	5	8	7	8	7	80,—	88,—	b.d.	b.d.	b.d.
Tarnowskie Góry	29	34	17	20	26	97,—	100,—	88,3	45,—	11,6

Uczestniczący w katechizacji w 1971/72 r. w odsetkach tych, którzy w odpowiednim roku przystąpili do pierwszej komunii św. wg klas.

dziewczęta

Teren	Liczba tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w roku						Uczestniczący w katechizacji w odsetkach tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w podanych obok latach			
	1968	1965	1964	1963	1961	V	szkoła i klasa			IV
							podstawowa	ponadpodstawowa		
							VIII	I	II	
Diecezja częstochowska	12207	13116	13094	12824	13399	83,9	84,5	44,—	40,3	24,2
Miasta i powiaty leżące w całości na terenie diecezji										
m. Częstochowa	1718	1807	1732	1881	1821	85,8	91,2	65,9	54,9	31,4
Częstochowa	1185	1260	1185	1283	1255	88,6	93,—	24,6	26,4	17,4
Radomsko	1185	1388	1427	1384	1487	99,8	97,5	52,4	51,1	34,3
Pajęczno	601	596	606	592	631	95,7	87,1	43,6	38,4	30,6
Wieluń	1014	1102	1046	1059	1145	94,6	87,8	41,2	37,6	25,1
Wieruszów	328	309	299	274	315	81,5	83,9	59,2	59,9	33,1
Kłobuck	838	906	938	902	946	98,4	100,—	36,—	22,4	9,2
m. Będzin	308	399	389	309	404	52,3	53,7	27,8	43,7	26,—
Będzin	1368	1360	1417	1304	1400	72,1	82,2	42,4	41,3	20,—
m. Dąbrowa Górnicza	502	589	564	514	563	78,9	76,5	41,4	37,7	25,4
Myszków	733	690	626	623	648	69,6	79,8	44,3	41,8	19,—
m. Sosnowiec	963	1193	1305	1193	1146	66,2	49,6	24,9	29,—	15,9

Teren	Liczba tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w roku					Uczestniczący w katechizacji w odsetkach tych, którzy przystąpili do pierwszej komunii św. w podanych obok latach				
	1968	1965	1964	1963	1961	szkoła i klasa				
						podstawowa		ponadpodstawowa		
						V	VIII	I	II	IV
m. Zawiercie	287	336	349	313	381	82,3	78,9	61,4	65,5	21,8
Zawiercie	564	529	532	538	547	63,7	89,6	45,—	33,9	23,6
Powiaty leżące częściowo na terenie diecezji										
Piotrków Trybunalski	412	485	508	498	537	116,6	109,3	51,—	44,6	33,8
Bęchatów	51	59	54	46	57	64,8	47,5	26,—	15,3	b.d.
Ostrzeszów	123	79	75	82	84	74,—	87,4	74,7	56,1	45,3
Włoszczowa	6	10	16	8	8	100,—	130,—	b.d.	b.d.	b.d.
Tarnowskie Góry	21	19	26	21	24	86,—	95,—	50,—	14,3	16,7

Tabl. 7.

Uczniowie uczęszczający w 1971/72 r. na katechizację w miastach i powiatach położonych w całości na terenie diecezji częstochowskiej w porównaniu z ogólną liczbą uczniów według statystyki GUS.

Rodzaj szkoły	Liczba uczniów		Uczęszczający w odsetkach ogółem
	ogółem	uczęszczający na katechizację	
Szkoły podstawowe	179 118	151 836	85
Licea ogólnokształcące	17 460	11 015	69
Technika	18 233	7 495	41
Zasadnicze szkoły zawodowe	30 418	8 399	28
R a z e m	245 229	178 745	73

Ponadto w 5 powiatach częściowo objętych administracją diecezji częstochowskiej uczęszczało na katechizację uczniów szkół:

podstawowych	9 895
licealnych ogólnokształcących	1 147
techników	551
zasadniczych szkół zawodowych	774
oraz na terenie całej diecezji była prowadzona katechizacja młodzieży pracującej, na którą uczęszczało osób	12 086
R a z e m	24 453

Ogółem w diecezji częstochowskiej w 1971/72 r. uczęszczało na katechizację dzieci i młodzieży 203 498 osób.